

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
університету «Чернігівська
політехніка»

31 серпня 2020 р. протокол № 6

Введено в дію

наказом ректора

від 31 серпня 2020 р. № 26

ПОЛОЖЕННЯ
про центр інклюзивної освіти
в Національному університеті «Чернігівська політехніка»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про центр інклюзивної освіти (далі - Положення) Національного університету «Чернігівська політехніка» розроблене на основі Конституції України, Законів України «Про вищу освіту», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про соціальні послуги», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», Концепції розвитку інклюзивної освіти (наказ МОН України «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання від 01. 10.2010 № 912).

1.2. Це положення визначає мету, завдання, принципи роботи центру інклюзивної освіти, його основні напрями діяльності, структуру, права та відповідальність.

1.3. Центр інклюзивної освіти є структурним підрозділом Національного університету «Чернігівська політехніка» і функціонує на засадах співпраці й узгодження дій викладачів та студентського уряду Університету.

1.4. Центр інклюзивної освіти є освітньо-консультативною, інформаційно-координаційною установою Університету й здійснює свою діяльність у тісній співпраці з інститутами, факультетами та коледжами, самоврядними студентськими організаціями Університету, органами управління освіти.

1.5. У своїй діяльності центр інклюзивної освіти керується Конституцією України, Законом України «Про вищу освіту», «Статутом Університету», нормативно-правовими актами Університету (наказами ректора, ухвалами Вченої ради Університету, рішеннями ректорату).

1.6. Центр інклюзивної освіти утворюється та ліквідується наказом ректора Університету.

1.7. Структура центру інклюзивної освіти визначається цим Положенням.

1.8. Зміни та доповнення до цього Положення ініціюється керівником центру інклюзивної освіти, їхній зміст погоджується з проректором з науково-педагогічної роботи, директором навчально-наукового інституту права і соціальних технологій, завідувачем кафедри соціальної роботи, керівниками інших підрозділів, з яким співпрацює центр та затверджується наказом ректора Університету.

1.9. Діяльність центру здійснюється на громадських засадах.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРИНЦИПИ РОБОТИ ЦЕНТРУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

2.1. **Мета:** створення сприятливих умов для навчання молоді з особливими освітніми потребами та вдосконалення соціальних стандартів системи вищої освіти.

2.2. **Завдання:**

- сприяти організації навчально-виховного процесу, який би задовольняв освітні потреби всіх здобувачів вищої освіти;

- розробити систему надання спеціальних освітніх послуг для здобувачів вищої освіти з інвалідністю;
- створити сприятливий психологічний клімат у студентському середовищі та поза його межами;
- розробити та впровадити модель інклюзивної освіти у ЗВО;
- удосконалити нормативно-правове та навчально-методичне забезпечення для впровадження інклюзивного навчання;
- удосконалити систему підготовки і перепідготовки педагогічних кадрів, які працюють в умовах інклюзивного навчання;
- забезпечити безбар'єрний доступ до навчальних приміщень;
- здійснення координації зусиль адміністрації Університету, структурних підрозділів, органів студентського самоврядування щодо створення сприятливих умов для задоволення освітніх потреб здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами.

2.3. Принципи:

- науковість (розробка теоретико-методологічних основ інклюзивного навчання в умовах Університету, програмно-методичного інструментарію, аналіз і моніторинг результатів впровадження інклюзивного навчання, оцінка ефективності технологій, що використовуються для досягнення позитивного результату);
- системність (забезпечення рівного доступу до якісної освіти здобувачів з особливими освітніми потребами);
- індивідуалізація (здійснення особистісно орієнтованого (індивідуального, диференційованого підходу);
- міжвідомча інтеграція та соціальне партнерство (координація дій різних відомств, соціальних інституцій, служб з метою оптимізації процесу освітньої інтеграції здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами);
- доступність послуг (надання допомоги кожному здобувачу вищої освіти, який звертається до центру інклюзивної освіти за захистом, підтримкою, консультацією або порадою);
- пріоритетність інтересів здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами (спрямування зусиль спеціалістів центру інклюзивної освіти, знань та навичок на допомогу здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами під час навчання).

3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Діяльність центру інклюзивної освіти здійснюється в таких **напрямах**:

3.1. Забезпечення надання якісної вищої освіти молоді з особливими освітніми потребами.

3.1.1. Складання соціального паспорта здобувача вищої освіти з особливими освітніми потребами, який містить необхідну інформацію про студента: заклад, у якому він навчається, вік, діагноз, соціальний статус, спеціальність, яку здобуває, назву факультету, який здійснює підготовку за

цією спеціальністю, психолого-медико-педагогічні особливості здобувачів вищої освіти з інвалідністю.

3.1.2. Діагностика психофізичних станів здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

3.1.3. Дослідження рівня готовності здобувачів вищої освіти з інвалідністю до інклюзивного навчання за допомогою розробки критеріїв оцінки сформованості навчальних умінь та навичок у студентів.

3.1.4. Дослідження потреб здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами в отриманні майбутньої професії.

3.1.5. Забезпечення безбар'єрного середовища: обладнання споруд, гуртожитків, навчальних аудиторій, бібліотек, кімнати гігієни, їдалень необхідними пристроями, відповідно до стандартів, визначених міжнародною та державною нормативно-правовою базою.

3.1.6. Розробка спеціальних методик навчання відповідно до потреб здобувачів вищої освіти з порушеннями слуху, зору, мовлення, опорно-рухового апарату тощо; навчання за індивідуальними графіками; розробка програм дистанційного навчання; придбання необхідної літератури; розширення баз для практичної підготовки; упровадження тренінгових та ігрових технологій навчання з метою успішної адаптації до умов освітнього середовища.

3.1.7. Організація тренінгових занять з проблем взаємодії у студентському середовищі.

3.1.8. Надання здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами, незалежно від форм навчання, інформаційних, педагогічних, психологічних, юридичних послуг та допомоги.

3.1.9. Виплата соціальної стипендії та матеріальної допомоги.

3.1.10. Співпраця з центрами зайнятості, департаментами соціального захисту населення обласних державних адміністрацій, обласними відділеннями фонду соціального захисту інвалідів України з метою надання допомоги в працевлаштуванні людей з особливими освітніми потребами.

3.1.11. Сприяння задоволенню духовно-естетичних потреб – організація та проведення концертів, конкурсів, благодійних акцій за участю здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами та за підтримки студентської соціальної служби, громадських організацій та ін. установ.

3.2. Підготовка професорсько-викладацького складу до надання якісних освітніх послуг здобувачам вищої освіти незалежно від стану здоров'я в умовах інклюзивної освіти.

3.2.1. Організація та проведення інформаційної та роз'яснювальної роботи серед викладацького складу щодо нормативно-правового забезпечення та змісту інклюзивної освіти.

3.2.2. Розробка навчально-методичного забезпечення, формування бібліотеки періодичних видань, бібліографічних покажчиків, електронних ресурсів з проблем інклюзивної освіти для викладачів з метою забезпечення якісного інклюзивного навчання молоді з особливими освітніми потребами.

3.2.3. Організація особистісно-орієнтованого навчального процесу в комплексі з корекційно-розвиваючою роботою з метою задоволення соціально-освітніх потреб молоді з особливими освітніми потребами.

3.2.4. Проведення науково-методичних семінарів для професорсько-викладацького складу з метою формування навичок роботи в галузі інклюзивної освіти.

3.2.5. Здійснення систематичної підготовки педагогічних кадрів для роботи в галузі інклюзивної освіти.

3.2.6. Організація майстер-класів, тренінгових занять з проблем педагогічної взаємодії викладачів зі здобувачами вищої освіти з особливими освітніми потребами.

3.2.7. Створення мережі підтримки серед професорсько-викладацького складу з метою взаємодопомоги, обміну досвідом у навчально-виховній роботі зі здобувачами вищої освіти з особливими освітніми потребами.

3.3. Здійснення наукових досліджень та проектної діяльності.

3.3.1. Організація та проведення наукових досліджень, наукових конференцій, семінарів з проблем інклюзивної освіти; створення експериментальних науково-дослідних майданчиків на базі спеціальних та інклюзивних навчальних закладів з метою проведення наукових досліджень і апробації отриманих результатів.

3.3.2. Підготовка проектних пропозицій, подання запитів із метою отриманні грантів (індивідуальних/колективних) на наукові дослідження з проблеми інклюзивної освіти.

3.3.3. Забезпечення участі в міжнародних проектах з проблем інклюзивної освіти.

3.3.4. Реалізація проектів і програм, спрямованих на вироблення толерантного ставлення суспільства до людей з особливими освітніми потребами.

3.4. Статистична та аналітична робота.

3.4.1. Створення бази даних майбутніх здобувачів вищої освіти серед молоді з інвалідності Чернігівської області.

3.4.2. Створення соціального паспорта області, ведення обліку майбутніх здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

3.5. Зовнішні зв'язки.

3.5.1. Забезпечення соціального партнерства, організація та координація дій різних відомств, соціальних інституцій, служб з метою оптимізації процесу інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

3.5.2. Співпраця з батьками здобувачів вищої освіти.

4. СТРУКТУРА ЦЕНТРУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

4.1. Керівництво центром здійснюється на громадських засадах координаційною радою.

4.2. Керівником центру інклюзивної освіти є кваліфікований фахівець у галузі соціальної роботи й інклюзивної освіти зокрема, який призначається наказом ректора Університету.

4.3. Виконання завдань з основних напрямків діяльності центру інклюзивної освіти забезпечують штатні працівники центру. Штат центру складається з керівника центру і представників від кожного факультету.

4.4. Обов'язки працівників центру визначаються посадовою інструкцією.

4.5. Фінансування діяльності центру інклюзивної освіти забезпечується за рахунок благодійних пожертв, благодійних грантів, благодійної допомоги та інших надходжень.

4.6 Центр інклюзивної освіти володіє та користується майном, нематеріальними активами згідно з чинним законодавством України, Статутом Університету та цим Положенням.

5. ПРАВА

Центр інклюзивної освіти має право:

5.1. Вносити питання, що стосуються роботи зі здобувачами вищої освіти з особливими освітніми потребами, на засідання кафедри соціальної роботи, ректорату, Вченої ради Університету.

5.2. Здійснювати зв'язок з інститутами, факультетами і коледжами, самоврядними студентськими організаціями Університету, іншими установами з питань діяльності центру інклюзивної освіти.

5.3. Здійснювати наукові дослідження з проблем інклюзивної освіти, створювати експериментальні науково-дослідні майданчики на базі спеціальних та інклюзивних навчальних закладах з метою розробки та впровадження в освітній процес Університету сучасних психолого-педагогічних технологій допомоги здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами та їхньої успішної адаптації до умов освітнього середовища.

5.4. Організовувати семінари, конференції, круглі столи, майстер-класи, тренінги та інші заходи наукового і навчально-методичного характеру.

5.5. Створювати інформаційну, навчально-методичну, наукову бази літератури, періодичних видань, електронних ресурсів з проблем інклюзивної освіти.

5.6. Використовувати матеріально-технічну базу Університету для здійснення своєї діяльності.

6. Відповідальність

На працівників центру інклюзивної освіти покладено відповідальність за такі дії, як:

6.1. Невиконання або неналежне виконання завдань, передбачених даним Положенням.

6.2. Недотримання вимог чинного законодавства та локальних нормативно-правових актів, що регламентують діяльність центру інклюзивної освіти.